

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 20. Sit correptio cum instructione, & doctrina, & labia tua lilia distillantia
myrrham.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

solum illi liceat aperire, dum suam alijs indicat Immunditiam, in clamando: Caueate vobis a me: leprosus etenim sum. Emunctoria quibus lampades emunguntur, quæ propter mucum, vel ellychnium nimis exultum, inquinantur, vult Deus purissima sint, & mundissima auro ductilia.

Exod. 35.

Nobilis quoque, quem D. Ioannes vidit arcu & sagittis armatum, equo vehabatur niue candidiore: Hoc enim in vitæ tuæ requiritur actionibus, quatenus sagittæ correctionis, quas arcu emitteres charitatis, effectum haberent certiorum, cordaque profundius penetrarent. Quinimo & hoc mihi persuadeo, hanc vnam inter alias esse rationem, qua multi, ne corripiantur alios, cohibent: quia tales non sunt, nec moribus integri, vt par est, audientique forsitan suæ reprehensionis Echo, qualis Ægyptios vehementer exterebat, de quibus mane Deo fauente differemus.

Apo. 6.

§. 20. Sit correctio cum instructione, & doctrina, & labia tua lilia distillantia myrrham.

52

Non prætereamus aliud Apostoli verbū: *Huiusmodi instruitis.* Quia (vt diximus) vocibus fieri non debet correctio commotis, ac clamosis, quasi elles malæ causæ causidicus, sed instruendos docendo, mentionibus oculos aperiendo peccatori, demonstrando quantum stans quo vivit, sit in Dei iniuriam, Reipublicæ scandalum, animæque perditionem. De hoc exoptulat Iob contra amicos suos, quod verbis eum arguerent asperioribus, & non admonerent suavioribus. Hoc illis indicant, vt notat Olympiodorus in cate. Græca Iob: Numquid potest comedi insulsam, quo a non est sale conditum? Quis cibum comedet insulsam, si sale non conditatur, quo saporem contrahat gratissimum? sal symbolum est sapientia. Quis patitur reprehensionem quæ verè insulsa est si non doctrix, ac rationum sale, certiusque prudentissimis conditatur: quemadmodum Nathan Dauidem accessit, illi casum proponendo iustitiæ & conscientia, quo primum illi excitaret intellectum, suæque agnosceret culpæ rationem, in homine illo, qui pauperi abstulerat ouiculam.

Iob 1. 6. 6.

He. 11. in

Exech.

Ad Colos.

1. Tim. 2. 4.

2.

na. Cum fratre agendum est ratione, vt homine qui vitur ratione, & non verberibus, sicut cum iumento irrationali, quocirca ait: *Si præcepatus fuerit homo.* Eam ob causam correctio Christiana, quam nobis hodie præseribit Christus, virga vocatur directionis: *Virga directionis* idem est ac virga quæ dirigit, docet, ducit, illuminat.

Proposito consonat symbolum, quo idem celestis declarat sponsa, sponsi sui diuin faciei depingens venustatem, præsertim autem labia, de quibus sic ait: *Labia eius distillantia myrrham primam.* Dicitur, myrrha prima, perfectissima, selectissima, efficacissima, quæ ipsa est quæ de myrrhæ arboribus distilla, ex quibus colliguntur illa namque collecta, distillis arboribus alia defluit non tam pretiosa. Conueniens aptissime symbolum est myrrha correctionis, duabus de causis: quod amarissima sit, & à putredine vermiculique præseruet, quæ duo nullo contrahente, in correctione comprehenduntur. De celestis sponsi labijs hæc myrrha defluit, & de illorum qui veri sunt eius & filij & discipuli. Porro sunt labia velut lilia, vel ipsa lilia: *Labia eius lilia.* Varijs lilia niter coloribus cæruleo, pallido, candido, melio, aureo, gemmeo, quæ de causa vocatur liliū, nomen à cæli pulchritudine coloribus distincta detinendo, quod Ius dicimus, vel vt alij liris epithetum à Genulibus Deo adscriptum eloquentia, cui illud est singulare multâ polere gratiæ in dicendo, varijs & admirandis Rethoricæ coloribus, vt quod intendit persuadere, quos Iridis grati varijsque designant colores. Talis fit, oportet correctio, comis, amica, verbis urbanis, composita, quæ vt orator disertissimus, persuadent, non verboribus fiat, sed verborum eloquentiâ, viuusque argumentis ad id quod præ manibus habet iuunter introducatur.

Expendunt Escherius, & Rabanus Maurus, refert glossa: Nullum efficacius reperiri potuisse remedium, sedandi Saulem spiritu nefario fanaticum, quàm gratissimam palmodiam seu musicam Davidis, symbolum (inquunt) optimæ correctionis, quæ curat peccatorem, qui peccato lymphaticus attripitur; reprehensio benigna, artifice si optimis ducta censurantijs: idcirco namque dixit Spiritus S. *Lingua sapientum suauitas est & c.* De prudenti correctione sic per similitudinem loquitur Salomon: *Inauris aurea, & margaritum fulgens, qui arguit sapientem, & aurem obediens.* Ab aure dependet inauris, vnde necesse est sit vermiculata: multum, & affabile clare

elaborata, sed vix vilius ponderis, si namque auribus plumbi laminam viginti quinque pondos appenderis, autem non pulchre adornabis, sed forte lacerabis. Talis sit tua correctio. Materiam nostræ verba congruunt Salomonis: *Ne reuerentis proximum tuum in casu suo, nec retineas verbum in tempore salutis; non abscondas sapientiam in corde suo.* Caue ne respectu humano ductus omittas fratris correptionem, ne dixeris, non audes, ne dixeris, confundam illum; etenim non omittit adhibere chirurgus vulneri remedium, licet pudore confundatur. Non te verbi vnici patenteat, cum fieri possit, vt illo salutem fratris restituas. Si multam oporteret te impendere pecuniam, non tantum hoc esset si resisteres; ac cum tibi tam paruo constaret vnico nempe verbo, ne te precor excusaueris? *Ne retineas verbum etc.* At aduertas sit illud sapientiâ, prudentiâque gratiosum. Hoc est: *Sapientia in decore suo.* Monet, vt correptio sit prudens, multæque sale condita: ne stultis verbis vt clauâ periculis non odiosa, hæc etenim diffingunt, & diffracta non reparant.

Deinde *Instruite* (inquit Apostolus) cum virga erat manna, & tabule legis: etenim correctio mannae dulcedini; legisque sit sociata doctrinæ: peccatori demonstrando quàm sit, quod agit, Deo iniuriam sibi que perniciosum: *Instruitur*, Et hoc quomodo? *In spiritu lenitatis*: Adverte (inquit D. Chrysostomus) quia ratione Dominus accesserit Adamum correpturus: *Ad auram veniens post meridiem*, id est in leni spiritu, non accedit vociferando, non improperat: traditor periculis contra duellis, inimice, sed omni suavitate: *Adm ubi dicitur etc.* q. d. Non tibi nomen, quod imposui, Adam aufero, verum tamen petende fili mi, in quas incidit calamitates: *Cur fugis, te quid abscondis?* Dominet quia nudus sum: Et quis precor, tibi tuam indicauit naturæ sentire nuditatem: nisi peccatum tuum, quod ex illa cognoscet. O summam suauitatem! Postmodum quando venit correpturus Eliam, turbine præmissit omnia subuertentem; ignem adentissimum omnia consumentem; *Non in turbine Dominus* (inquit Elias) dein auditur *Sibilus aura tenuis*. Spiritus lenis & ait Elias: *adest Dominus, & verè realiter adfuit, correpturus & instructurus prophetam.* omnibus quippe est in confesso, asserit D. Bernard. id quod ait Rex & propheta: *In spiritu vehementi conteres nauis Tharsis.* Si spiritu illo vehementi proximum correxeris: *D. Bernard. Non saluabis, sed conteres* (inquit D. Bernard.) Considera, quo spiritu Dauidem Nathan reprehendat (aduertit D. Chrysostomus) accedit, ingreditur, non exprobrat. O Rex aduictus, homicida, populi scandalum, Reipublicæ lapis offensionis.

Ingressus non dixit: *O flagitiose, o prophane, o D. CHR. adulter, o carnefex*, sed capta benivolentiam, *In ps. 50.* imo Dauidem peccatum suum cognoscentem, consententem, dicentemque *Peccatus.* Non aspicius obiurgauit, *Non dixit ad eum, o miser, o calamitose etc.* Sed continuo verbis lenit consolationis: *Dominus quoque transtulit peccatum tuum 2. Reg. 11b non moriaris.* In te tulisti iudex sententiâ, dicendo vir mortis est qui fecit hoc, nec ideo tamen vult punire te Deus, sed vitæ tribuit indulgentiam: *Tu quidem dixisti: Gladio interibit: at ego dico tibi, non morieris.* Hæc est, ita hæc bona correctio: Cum nec impudentem adeo peccatorem vt Herodem Baptistæ correpturus, verbis aggrediar coarctio: *Non dixit* (inquit D. Chrysostomus) *scelerate, pollute, prauaricator ac prophane, Ho 18. in conculeasti Dei legem, contempsisti Dei legem; con-* 2. ad Cor. 4. *templisti qua statuta sunt, potentiam tuam legem Tom. 4. fecisti; sed in reprehensione apparuit multa mansuetudo viri, & mititas: dixit enim: Non licet tibi habere uxorem fratris tui: erat magis verbum docentis, quam reprehendentis, & iudicantis magis quam placentis.* Ea tibi qualiter sit proximus arguendus: *In spiritu lenitatis.* Alludit istudem verbis Apostolus (teste D. Bernard.) ad illud *In Tracta* quod in Christi academia docebatur quod sit tu de graduina Redemptoris verba perpenderis, occurribus haberet tibi, quod dicitur: *Beati misericordes, præ-* 19. *mittatis, dixit vt fundamentum, Beati miter.* Etenim opera misericordie supponere debent, eius qui illa 7. facit, cordis mansuetudinem, compassionem, benignitatem, non indignationem; præsertim autem opus misericordie correptionis, hæc quippe supposita non vulgaris sequetur effectus; iuxta illud: *In mansuetudine opera tua perfice.* No. *Eccli. 1. 3.* ta verbum *Perfice* desideras, vt opus illud correptionis debitam assequatur perfectionem, operatumque fructum? *Mansuetudine perficiatur.* Ne turbatus accelleris, turbando commotis commouendo, inquietus inquietando, sed mansuetis mansuetificando: *In mansuetudine; in spiritu lenitatis.*

§. 21. Docuit Deus modum corripiendi peccatores, suo modo procedendi cum Chananaeis, Christusque D. ietro declaravit.

63 54 **Q**uantum sapio, tangit Salomon id quod Deus egit cum Itharaone, Eras autem tyrannus hic omnium peccatissimus, & eorum quos mundus iustitie maxime refractarius. Aliquem ut illum contingeret, missus, desinat Moysen, cuius mansuetudinem sic commendat Spiritus S. Erat Moyses vir mitissimus super omnes homines, qui morabantur in terra. Tam Exod. 7. 1. ipsum missurus, ait illi: vade: Ecce constitui te Deum Pharaonis. Quid habet Deus. Quia ratione habuit Pharaonem, illamque gentium barbariem, Chananaeos, Pherezæos, Amorrhæos, Ammonitas, Moabitas: &c. Hoc subtiliter explicat Spiritus S. dicens, quod illos benigne, verbisque pæmoneret amotos: at cum rebelles essent, prius illos mulcis, vespisque molestant: O quam bonus, & suavis est Dominus spiritus tuus in omnibus. Nosse desideras quis sit ille spiritus benignus, quem optat Apostolus: In spiritu lenitatis? Ille est spiritus Dei bonus & suavis. Et quid habet ille spiritus? benigne contripit peccatores etiam obstinatos: Ideoque eos qui exierant partibus indicans, q. d. Scdm, magna moderatione, non tumultuaria, hoc enim est: Partibus corripis. Deinde, Et de quibus peccat, admones, & alloqueris. Admonitionem indicat paternam verbaque blandiora: ut scilicet a malitia credant in te Dñe. Declarat, quã lenitè Dominus procellerit Chananaeos illasque barbaras contripit nationes, in misericordia & benignitate, modo expectans, amodo rediens. Hoc quoque considerabat: quod ex natura peruersi essent, à primis vnguib. maledicti, filij nequam, generatio Cham reprobatà: Partibus indicans datus locum penitentis, non ignorans, quoniam nequam est natio illorum, & naturalis malitia ipsorum, & quoniam non poterat mutari cogitatio eorum in perpetuum. Tam peruersa ac naturali malitiæ, atque inclinationi Deus compatiebatur, cuiusque habebat rationem: Sem eorum erat maledictum ab initia, nec timens aliquem, veniam dabat peccatis illorum. Altè veter mysterium: cum enim posset mutare Deus, omniaque commovere, ut hic supponitur: Non quia impotens eras etc. Singulorum tamen perpendit naturam & inclinationem, summa omnia suavitæ moderatus, illis magis cõpatiens, quorum videbat naturam nequiores, & benignius

suiferens qui ex indole peruersa erit praviore: hæc etenim est diuini spiritus bonitas, hæc eius blanda benignitas: Tu autem Dominator, virtuosus, cum tranquillitate iudicas, & cum magna reuerentia disponis nos. Non stercipis, non verberabis, cum tamen sit Dominus virtuosus: nosque cum magna disponit reuerentia rogando, mouendo, blandiendo. Quid Dominus hic intendit? Deum si autem populum tuum per talia opera, quoniam oportet iustum esse, & humanum. Verba sunt hæc præclarissima, quorum consideratio multos completeret edicere. Quid Domine hic intendebat operibus, nisi populum docere qua ratione sua perficeret, operum uelut nainque regulã sunt lenitã quã nostra perfectiãs absoluant. Iam enim Christus nos hortatus est: Estote perfecti sicut pater vester celestis perfectus est. Docuit nos primò iustos esse, & quid sit, intendere iustitiam, ut nullas perferamus iniquitates, quibus nos nõ acriter opponamus, ut & eorum auctoribus, secundò: ut simus humani, mansueti: Oportet iustum esse, & humanum: quod vltimò ponit Apostolus, Considerans teipsum, ne tu teneas. Hinc collige qualis esse debeat correctio, loquendo, mouendoque proximum, ac teipsum considerando: cum tu forte illo sis nequior, & si frater in vno delinquat, tu in altero: Quod si tibi suus, Deus liberaberet manus, sicut illi: nullus illo fores iceliosior. Considerans teipsum. Spectat Apostolus ut opinor, illud supremi Magistri ad Petrum: Simon, ecce Satanas expulsi lacum vos ut eribraret sicutriem: Ego autem rogo pro te, ut non deficiat fides tua. Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Noueris Petre, quod Satanas optarit, atque à Deo postularit daret licentiam sicut in Iob, ut venularer te sicut agricola acceres & frumenti retrimenta ad ventulum vamo excutit & repurgat: at tamen habeto meæ gratias orationi: eius namque virtute non deficiet fides tuation enim tua virtute in te illa cõseruabitur: nisi etenim pro te rogassim, perisset. Proinde Conuersus, hoc est in te conuersus oculos, teipsum considerans: quod cum tantum sis à me confortatus, honoratus Sacramentis & gratiis subdidis, contri illi tamen, & nisi meos ego ad te commeterem oculos, atque in tuos deligerem, periret tenebris obæcærentur. Ad hæc D. Ambrosius perpendens quantopere Saluator noster Lazaro mortuo conuolaret, iam eius meritatus reinfscitationem, sic ut super eum lacrymas funderet: ex toto corde & imo, pectore sic Deus D. Ambrosius deprecatur: Da ut quotiescumque peccatum alicuius lapsi exponitur, compatiar, non superbia increpaueris, per, Tibi